

OPINIE JURIDICĂ
EXPEDIATĂ PRIN E-MAIL

la foaia de parcurs (Roadmap)

pentru Statul de drept care include Capitolul 23 „Sistem judiciar și drepturi fundamentale” și Capitolul 24

Nr./Data:	44/24 din 24 octombrie 2024
Destinatari:	Ministerul Justiției eu4justice@justice.gov.md cristina.melnic@justice.gov.md victor.stratu@justice.gov.md diana.melenciuc@justice.gov.md Pentru informare: e-mail: secretariat@justice.gov.md
Prezentată de:	Centrul de Resurse Juridice din Moldova (www.crjm.org) , persoane de contact: Ilie Chirtoacă, Președinte CRJM ilie.chirtoaca@crjm.org daniel.goinic@crjm.org carolina.bagrin@crjm.org

Această opinie este prezentată Ministerului Justiției de către Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) în contextul consultărilor foaia de parcurs (Roadmap) pentru Statul de drept care include Capitolul 23 „Sistem judiciar și drepturi fundamentale” și Capitolul 24. CRJM salută elaborarea documentului și propune câteva intervenții cu caracter general și specific, cristalizate în urma forumului anual „Reformarea Justiției și Combaterea Corupției 2024, dar și în baza activității de monitorizare a instituțiilor din lanțul justiției.

- Examinarea oportunității includerii unei acțiuni privind monitorizarea și/sau gradul de implementarea legii privind harta judecătorească adoptată în 2024, (cu termen de implementare 2027) având în vedere că Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) a aprobat pe 30 iulie 2024 un plan de acțiuni ce prevede: a) aprobarea numărului de judecători pentru instanțele reorganizate; b) repartizarea judecătorilor la sediile reorganizate conform sarcinii de muncă, cu asigurarea transferului acestora; c) aprobarea regulilor de specializare a judecătorilor; d) stabilirea numărului de personal pentru secretariatele instanțelor reorganizate și repartizarea acestuia.
- Consolidarea capacităților Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor și Autorității Naționale de Integritate, integrând experiența și expertiza obținută de comisiile de evaluare (Vetting), odată cu finalizarea eforturilor lor. În acest mod va fi păstrat know-how-ul valoros, iar instituțiile menționate vor prelua mai eficient responsabilitățile deținute de comisiile de evaluare; sugestie pentru termenul de realizare: 2027;
- Ratificarea Protocolului nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cu termen de realizare 2025/2026. **Studiul de fezabilitate a fost elaborat de către MJ încă 2014.** Constatările

acestui a punctat că nu se pune problema ratificării ori neratificării Protocolului, ci mai degrabă a momentului potrivit al ratificării, astfel încât prevederile Protocolului să vină deja pe un teren pregătit cu un mecanism de protecție împotriva discriminării garantat eficient la nivel național. Considerăm că după 10 ani de aplicare practică a mecanismului național de protecție împotriva discriminării terenul este pregătit.

- Îmbunătățirea mecanismului național privind recunoașterea identității de gen (schimbarea actelor de stare civilă) trebuie să constituie o măsură prioritară, în special: (i) analiza cadrului normativ existent și (ii) promovarea amendamentelor corespunzătoare. Măsură poate fi justificată în baza constatărilor Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) în cazul X și Y c. României (2021, pct. 157), care a constatat că lacunele legislative, legile neclare și neprevizibile în privința recunoașterii identității de gen constituie o încălcare a art. 8 din Convenție.

Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice clarificări suplimentare.

Cu respect,

Ilie CHIRTOACĂ



Președinte CRJM